

Yhteiskuntapol.edunvalvontaosasto/KK, OK, HP 8.6.2009

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Lausuntopyyntöne 13.5.2009 VM 055/00/2009 ja VM 056/00/2009

**HALLITUKSEN ESITYKSET SIDOTTUA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISTÄ SEKÄ
PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISEN VEROTUKSEN UUDISTAMISTA KOSKEVAKSI
LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Hallituksen esitysluonnoksissa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sidotusta pitkäaikaissäästämistä ja muutettavaksi mm. tuloverolakea siten, että vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkevakuutukseen perustuvaan eläkesäästämiseen sovellettava verokohtelu laajennettaisiin koskemaan sidotusta pitkäaikaissäästämistä annetun lain mukaiseen säästämissopimukseen perustuvaa säästämistä.

Suomessa on lakisääteinen, kattava työeläketurva ja lähes kaikki palkkatyönä tehty työ on vakuutettava. Lakisääteinen eläketurva on ulotettu myös yrittäjiin. Niinpä meillä edelleen toisen ja kolmannen pilarin eläketurvan merkitys kokonaiseläketurvasta on pieni, vaikka vapaaehtoisten eläkevakuutusten lukumäärä on kasvanut.

Lakisääteisessä työeläketurvassa on jo pitkään varauduttu ikärakenteen muutosten aiheuttamiin kustannuspaineisiin, eikä ole näkyvissä suuria uhkia toisin kuin hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa esitetään. Työurien pidentäminen on laajasti hyväksytty tavoite. Työssäolon pidentyminen kompensoi elinikäkertoimesta johtuvaa eläketulon alenemista.

Jatkossakin pitäisi keskittyä lakisääteisen työeläketurvan tason ja rahoituksen takaamiseen, eikä uusien eriarvoisuutta ja hallintokustannuksia lisäävien järjestelmien rakentamiseen.

Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen verotuesta hyötyvät eniten hyväosaiset. Tutkimusten mukaan yksilöllinen eläkevakuuttaminen on yleisintä taloudellisesti hyvin toimeentulevien keskuudessa. Kahdessa ylimmässä tulodesiilissä eläkevakuutus on selvästi yleisempi kuin tätä alemmissa desiileissä. Hallituksen esitysluonnoksen toteutuminen tukisi hyväosaisten verosuunnittelua.

Viime vuosina eläkesäästäminen on yleistynyt myös pieni- ja keskituloisissa kotitalouksissa. Niiden saama verotuki jää kuitenkin vähäiseksi. Pieni- ja keskituloisilla eläkesäästäjillä eläkevakuu-

Yhteiskuntapol.edunvalvontaosasto/KK, OK, HP 8.6.2009

tusmaksut ovat melko pieniä. Selvitysten mukaan yli 50 prosentilla uusista eläkesäästäjistä kuukausimaksu on 50 euroa tai tätä pienempi. Suurituloisilla eläkesäästäjillä eläkevakuutusmaksut ovat yleensä verotuen ylärajoilla.

Eläkevakuutuksen maksujen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä olevaa vähimmäiseläkeikää koskevaa vaatimusta ehdotetaan vihdoin muutettavaksi siten, että eläkettä voidaan sopimuksen mukaan maksaa työeläkelakien mukaisesta eläkeiästä lähtien. Sama vaatimus koskisi pitkäaikaissäästämissopimukseen perustuvien maksujen vähennysoikeutta.

Verohelpotusten muodossa annetulle finanssilaitosten elinkeinotuelle ei ole perusteita. SAK:n jo aiemmin esiintuoma kanta on, että vapaaehtoisten eläkevakuutus tuotteiden ja muiden säästämis- muotojen neutraali verokohtelu voidaan haluttaessa toteuttaa luopumalla vapaaehtoisten eläkevakuutusten verotuesta. Verotuen laajentaminen uusiin kohteisiin ei poista neutraliteettiongelmaa, koska tuen ulkopuolelle jää edelleen joukko säästökohteita. Ongelma vain siirtyisi toisaalle.

Yksilöllisessä eläkevakuuttamisessa kilpailua voidaan tehostaa ja kuluja pienentää muilla keinoilla mm. parantamalla tuotteiden vertailtavuutta ja toteuttamalla eläkevakuutuksen säästö pääoman siirtomahdollisuus.

Vapaaehtoisella eläkesäästämällä voi täydentää lakisääteistä pakollista eläketurvaa ja myös varautua odotettua pidempään eläkkeellä oloaikaan. Ehdotus mahdollistaisi vapaaehtoisen eläkesäästämisen varojen nostamisen eläkeiän varhaisimpina vuosina. Tämä on ristiriitaista, koska terveys- ja hoivapalvelujen tarve kasvaa voimakkaasti viimeisinä elinvuosina.

Pitkäaikaissäästämisen verohelpotuksille ei ole esitetty vakuuttavia perusteluja. SAK:n mielestä julkisen talouden kestävyysvajeen ja valtionvelan takaisinmaksun takia ei ole perusteita toteuttaa lisää tämän tyyppisiä julkisen talouden tasapainoa heikentäviä veronkevennyksiä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry